

OPINNÄYTETYÖ

Ville Sarvela 2012

WEBROPOL-OHJEISTUS

**Rovaniemen
ammattikorkeakoulu**
University of Applied Sciences
LUC

TIETOJENKÄSITTELYN KOULUTUSOHJELMA

ROVANIEMEN AMMATTIKORKEAKOULU

LUONNONTIETEIDEN ALA

Tietojenkäsittelyn koulutusohjelma

Opinnäytetyö

Webropol-ohjeistus

Ville Sarvela

2012

Toimeksiantaja Tradenomikoulutus

Ohjaaja Eija Turunen

Hyväksytty _____ 2012 _____

Työ on verkkosivulla kopioitavissa opiskelijakäyttöön.

Tekijä	Ville Sarvela	Vuosi	2012
Toimeksiantaja	Tradenomikoulutus		
Työn nimi	Webropol-ohjeistus		
Sivu- ja liitemäärä	22		

Opinnäytetyössä on tuotettu videomuotoiset ohjeet interpohjaisen Webropol-kyselysovelluksen käytöstä itseopiskelun tueksi. Tavoitteena oli tehdä helposti käytettävät ja selkeät ohjeet sekä suomeksi että englanniksi.

Käyttämäni työkalu videoiden tekoon oli Wink-kuvaruutunauhuri. Videon sisällön muokkaaminen tapahtui samalla työkalulla.

Toteutuksessa on huomioitu käyttäjien erilaiset pohjatiedot ja itseopiskeluvalmiudet. Opiskelija voi perehtyä ohjeisiin seuraamalla kyselyn toteuttamista alusta loppuun tai valitsemalla tarvitsemansa toiminnon tarkemman ohjeistuksen.

Author	Ville Sarvela	Year	2012
Commissioned by	Tradenomikoulutus		
Subject of thesis	Webropol instructions		
Number of pages	22		

The aim of the thesis was to make video format instructions to be used with an interbased Webropol application, which would be used in support of self-study. The goal was to make good easy-to-use instructions in both Finnish and English.

A Wink-screen recorder was used in the making of the videos. The same tool was used in the editing of the contents of the videos.

The implementation of the instructions takes into account the different data base and self-learning capabilities of the user. Students can learn by following the instructions in the execution of the query from start to finish, or choose more detailed instructions for the functions they need.

Key words: Webropol, Wink

SISÄLTÖ

KUVIOLUETTELO.....	1
1 JOHDANTO.....	2
2 TYÖN TAVOITE JA RAJAUS.....	3
3 TYÖN VALMISTELU.....	4
3.1 Käyttöohjeet ja perehtyminen.....	4
3.2 Käytännön kokemuksia.....	5
3.3 Viimeiset valmistelut ennen nauhoitusta.....	6
4 TYÖN TOTEUTUSONGELMAT.....	7
5 TYÖN TEKEMINEN.....	9
5.1 Yleiskäyttöohjeet.....	9
5.2 Raportointi.....	13
5.3 Kysymykset.....	15
5.4 Kääntäminen.....	17
6 VIIMEISTELY.....	19
7 POHDINTA.....	21
LÄHTEET	22

KUVIOLUETTELO

KUVIO 1: WEBROPOL 2.0:N ETUSIVU (WEBROPOL 2012)	2
KUVIO 2: WINKIN ALOITUSRUUTU (WINK 2011)	2
KUVIO 3: WINKISSÄ NÄKYVÄ NAUHOITUS KÄYTTÖOHJEISTA (SOVELTAEN WEBROPOL 2012).....	2
KUVIO 4: MUOKATTU NAUHOITUS KÄYTTÖOHJEISTA WINKISSÄ (SOVELTAEN WEBROPOL 2012)	2
KUVIO 5: NETISSÄ NÄKYVÄ LOPPUTULOS KÄYTTÖOHJEISTA (SOVELTAEN WEBROPOL 2012)	2
KUVIO 6: MUOKATTU NAUHOITUS RAPORTOINNISTA WINKISSÄ (SOVELTAEN WEBROPOL 2012)	2
KUVIO 7: MUOKATTU NAUHOITUS KYSYMYKSISTÄ WINKISSÄ (SOVELTAEN WEBROPOL 2012)	2
KUVIO 8: MUOKATTU NAUHOITUS KÄYTTÖOHJEIDEN ENGLANNINKIELISESTÄ VERSIOSTA (SOVELTAEN WEBROPOL 1012)	2

1 JOHDANTO

Toimeksiantajan tavoitteena oli saada selkeä, havainnollinen ja helppokäyttöinen ohjeistus Webropol-kyselysovelluksen käyttöön. Sovelluksen käyttäjät ovat opintoihinsa liittyviä selvityksiä ja tutkimuksia tekeviä suomen- ja englanninkielisiä opiskelijoita, joten ohjeistuksen tuli olla toteutettuna molemmilla kielillä. Työ tehtiin videomuodossa, sillä RAMK:illa oli työn antamisen aikana vain Power-Point-muodossa oleva teksti opastuksena kaikille niille, jotka halusivat käyttää Webropolia. Ihmisethän oppivat usein enemmän esimerkistä kuin pelkästä tekstistä. Päätimme, että videot tehtäisiin Wink-kuvaruutunauhurilla.

Minulla oli jo Wink ladattuna ja toimeksiantaja antoi minulle tunnuksen ja salasanan Webropoliin, joten työn tekemisen perusteet olivat valmiit. Aluksi minun tuli tehdä vain nauhoitukset yleiskäytöstä ja kysymysten teosta, mutta myöhemmin mukaan lisättiin myös raporttien teon ohjeistus. Tein tallennukset kolmeen kohtaan. Aluksi heti tallennuksen jälkeen, jotta minulla olisi mahdollisuus palata alkuun virheen tapahtuessa. Toinen tallennus tapahtui nauhoituksen muokkauksien ja tekstien lisäämisen jälkeen. Tämä oli se kohta, jossa useimmat korjaukset tehtiin työtä tehdessä, sillä tällöin muut alueet olivat jo valmiita ja vain muokattava kohta oli käsittelyn kohteena. Kolmas tallennus kattoi lopputuloksen, joka palautettiin toimeksiantajalle. Raportin lopussa esitän muutamia johtopäätöksiä työn toteutuksesta.

2 TYÖN TAVOITE JA RAJAUS

Työn tavoitteena oli tehdä Webropolin käyttöohjeet koulutuskäyttöön video-muodossa. Nykyiset ohjeet ovat PowerPoint-muodossa olevaa tekstiä (RAMK 2011.). Videomuotoiset ohjeet antaisivat oppilaille kokonaiskuvan Webropolista ja sen käytöstä ja olisivat siksi parannus entiseen verrattuna.

Työ on luonteeltaan kehittämistehtävä, jonka tiedonhankinta perustui toteutuksen aikana saamiini kokemuksiin ja havaintoihin. Työvälineiden ja kohteena olevan sovelluksen käyttöohjeet ja käyttötapa RAMKin verkkoympäristössä muodostavat pääosan työn tietoperustasta.

Toimeksiantaja määritteli alueet, joihin nauhoitusten tulisi keskittyä. Nauhoitukset eivät kuitenkaan kata koko Webropol-ohjeistusta kuten nykyiset ohjeet, vaan sen sijaan ne keskittyvät olennaisiin asioihin, jotka tulevat useimmiten esille. Täten käyttäjien ei tarvitsisi etsiä tarvitsemaansa asiaa tietoviidakosta, vaan heidän tarvitsee vain valita haluamansa aihealue ja edetä videossa haluamaansa kohtaan. Lisäksi useita nykyisissä ohjeissa olevia asioita ei tarvinnut edes käyttää, kun tekee kyselyä Webropolilla, joka oli ohjeiden keskeisin asia.

3 TYÖN VALMISTELU

3.1 Käyttöohjeet ja perehtyminen

Työ saattoi aluksi vaikuttaa helpolta. Työnähän oli vain tehdä nauhoituksia Webropolin käytöstä. Minä en kuitenkaan ollut käyttänyt kumpaakaan aikaisemmin. Winkiä olin käyttänyt vain kerran nähdäkseni miten nauhoitus tapahtuu, Webropolista olin vain kuullut oppituntien aikana. Ennen kuin pääsin edes aloittamaan työtä, minun tuli opetella käyttämään kumpaakin käytännössä.

Lisäksi minun tuli etsiä ohjemateriaaleja käyttöohjeiden muodossa. Winkin tapauksessa tämä tulikin vaikeaksi, sillä siitä ei meinannut löytyä mitään yhden internet-sivun lisäksi (Wink tutorial 2007). Onneksi siinä sentään opetettiin Winkin käyttämisen perusteet.

Webropolilla taas ei ollut mitään vaikeuksia käyttöohjeiden etsimisessä. RAMK:illa oli jo omat PowerPoint-muotoiset ohjeensa (RAMK 2011) ja Webropolilla oli omat ohjeensa pdf-muodossa (Webropol 2012). Suureksi hämmästykseni huomasin kuitenkin lähes olemattoman videomuotoisten ohjeiden määrän. Löysin vain yhden videon ja senkin Youtubesta, joka on tullut nykypäivinä tunnetuksi suuresta määrästä erilaisista ohjeista eri asioihin (Wang, S. 2010.). Tämä sai minut ymmärtämään kuinka suuri tarve työlleni oikeastaan on.

3.2 Käytännön kokemuksia

Minun tuli myös saada käytännön kokemusta Winkin ja Webropolin käytöstä. Harjoittelu alkoi Winkistä, sitten siirryttiin Webropoliin ja lopulta kumpaakin käytettiin yhtä aikaa. Winkin kanssa alku tuntui helpolta. Minä vain käynnistin nauhoituksen, annoin nauhoittaa tehtävän työn ajan ja lopetin nauhoituksen. Sen jälkeen tuli nauhoituksen muokkaaminen esimerkiksi muuttamalla kuvaruudun kokoa, nauhoituksen ja näytöksen nopeutta ja lisättävä eri tekstilaatikoita videon päälle, jotta ohjeet tulisivat lisättyä. Tulin kokeilleeksi eri kokoja, nopeuksia, laattikotyyppjä ja muita asetuksia, kunnes löysin käyttöön sopivat asetukset.

Kun olin oppinut tarpeeksi Winkistä, siirryin sitten opettelemaan Webropolia. Onneksi se oli tehty jo valmiiksi käyttäjäystävälliseksi, kunhan vain tiesi ennalta mitä tuli tehdä. Tein aluksi testiksi pari kyselyä ja lähetin ne omaan sähköposti-osoitteeseeni, jotta voisin myös tarkistaa myös onnistuuko niihin vastaaminenkin. Halusin, että kaikki toimisi täydellisesti, jo ennen nauhoittamista. Huomasin jo aikaisten kuinka rumilta nauhoituksen aikana tehdyt virheet näyttävät ja uudelleennauhoitukset olivat mielessäni liiankin useasti. Kun olin mielestäni riittävän oppinut Webropolin käytössä aloin suunnitella ja harjoitella kummankin yhtäaikaista käyttämistä.

3.3 Viimeiset valmistelut ennen nauhoitusta

Ennen itse nauhoituksen aloittamista, minulla oli vielä pari asiaa tehtävänä. Jotta pystyisin tekemään nauhoitukset nopeasti ilman katkoja, tulostin käyttöoppaasta tarvittavat sivut paperille. Nauhoituksen aikanaan en pystyisi käymään käyttöoppaan sivuilla katsomassa ohjeita katkaisematta nauhoitusta ja halusin tehdä nauhoitukset valmiiksi ilman katkoja. Minulla ei myöskään ollut käytössä toista tietokonetta, jota pystyisin pitämään auki oikealla sivulla. Lisäksi minä olin tehnyt käsin muutamia muistiinpanoja harjoitukseksi tehdyistä töistä ja tulostumattomista ohjeista, kuten parhaiksi huomaamistani asetuksista ja toimivista käännöksistä. Vierellä olevat paperit toimittivat asiansa hyvin.

Vielä ennen nauhoitusta tein nauhoitukseen sisältyvät työt, jotta oppisin tekemään asiat mahdollisimman nopeasti ja tehokkaasti, puhumattakaan siitä, että tietäisin, paljonko aikaa työn tekemiseen kuluu. Uskon myös, että nämä harjoitukset auttoivat myös vähentämään inhimillisiä virheitä, kuten kirjoitusvirheitä. Kun työ oli jo tehty kerran oikein, nauhoitusta tehdessä oli rennompaa, koska se oli vain vanhan uudelleen tekemistä. Osasin myös jättää päivän aikatauluuni sopivan ajan nauhoitusta varten, että muut päivärutiinit ja työt eivät tulisi tielle. Poistin vielä harjoitukseksi tehdyt vanhat työt, jotta nauhoitusta tehdessä näyttäisi, että työ tehtäisiin ensimmäistä kertaa. Tämähän on se tapa, jolla käyttäjät useimmiten näkevät asian, sillä ensikäyttäjähän näitä ohjeita enimmiten tarvitsevat.

4 TYÖN TOTEUTUSONGELMAT

Luettelen tässä osassa ongelmia, joita tuli vastaan työn aikana. Aluksi voisin mainita nauhoituksen kestoajan. Ensimmäisillä kerroilla nauhoitus ei millään kestänyt niin pitkään kuin halusin. Syöttöjä nauhoittava vaihtoehto lopetti aina muutamia sekunteja ennen lopetusta ja hyppäsi usein joidenkin kohtien yli. Tästä syystä siirryin käyttämään ajastettua nauhoitusta. Aluksi siinäkin oli ongelmia, esimerkkinä vähän yli seitsemän minuutin nauhoitus päättyi lähes puoleenväliin. Kun pienensin nauhoitusaikaa 4 kuvaa/sekunti – vauhdista 2 kuvaan/sekunti, nauhoitus alkoi toimia suunnitelman mukaan.

Seuraavaksi mainitsen työn yhtäkkisen lisäyksen. Alussa olin sopinut toimeksiantajan kanssa, että teen nauhoitukset yleiskäytöstä ja kysymysten tekemisestä. Kun olin tehnyt työtä jonkin aikaa, toimeksiantaja halusi lisätä työhön myös nauhoituksen raporttien tekemisestä. Tämä ongelma oli helppo ratkaista, mutta jouduin keskeyttämään muut työt väliaikaisesti tiedonetsimisen ja harjoittelun vuoksi. Halusin näet saada mahdollisimman nopeasti varmuuden osaisinko tehdä tämän osuuden tarpeeksi hyvin, ennen kuin palasin takaisin sovittuihin töihin.

Seuraava ongelma oli inhimillisin kaikista eli kirjoitusvirheet. Niiden vakavuus riippui siitä, missä ne olivat ja milloin ne huomattiin. Jos kirjoitusvirheet olivat vain Winkin tekstilaatikoissa, niiden korjaus oli helppoa. Jos ne huomattiin vasta renderoinnin jälkeen, korjausten jälkeen renderointi tuli tehdä uudestaan. Jos kirjoitusvirheet tapahtuivat nauhoituksessa, nauhoitus tuli tehdä uudestaan. Minulle tuli jopa yksi tapaus, jossa nauhoitus ja sen muokkaukset olivat valmiita, mutta nauhoituksessa oli erittäin rumalta näyttävä kirjoitusvirhe. Jouduin tekemään nauhoituksen uudestaan, mutta onneksi sain siirrettyä Winkin tekstejä vanhemmasta versiosta uuteen. Tällä tavalla sain tehtyä noin tunnin muokkaukset vain puolessa tunnissa.

Neljäs ongelma liittyi kääntämiseen. Minulla oli aluksi ongelmia käännöksien kanssa. Useille tarvitsemilleni sanoille löytyi luvattoman useita vaihtoehtoja, enkä tiennyt mitä niistä olisi sopivin. Useille käyttämälläni sanoillekin löytyi useita

erilaista käännöstä, sillä kaikille sanoille ei ollut virallisia käännöksiä. Kun löysin Webropolin oman englanninkielisen käyttöoppaan, päätin käyttää pääasiassa siellä olevia käännöksiä ja sanoja (Webropol 2009). Tämä auttoi huomattavasti tätä ongelmaa.

Seuraava ongelma ehtikin aiheuttaa minulle liian paljon huolta. Helmikuun alkupuolella Webropolin sivulle tuli ilmoitus, että asiakkaita siirretään Webropol 1.0:sta Webropol 2.0:aan (Webropol 2012). Mietin, pitäähkö odottaa, että käytetty asiakastunnus siirretään 2.0:aan, ennen kuin saan jatkettua työtä, ja joutuisinko tekemään kaiken taas alusta. Otin yhteyttä toimeksiantajaani, jonka mielestä pystyisin ihan hyvin tekemään nauhoitukset 1.0-versiolla. Tämä päätyikin olemaan hyvä päätös, sillä käyttäjätunnukseni siirtyi 2.0:aan vasta viimeisenä mainittuna päivänä, joka oli melkein kaksi kuukautta tiedonannon jälkeen. Työ olisi siis ollut pysähdyksissä huomattavan kauan. Lisäksi suurin muutos versiovaihdoksessa näyttää olevan ulkoasussa ja muutaman painikkeen paikassa (Kuvio 1). Suurin osa ohjeista on siis yhä paikkansapitäviä päivityksestä lukuun ottamatta.

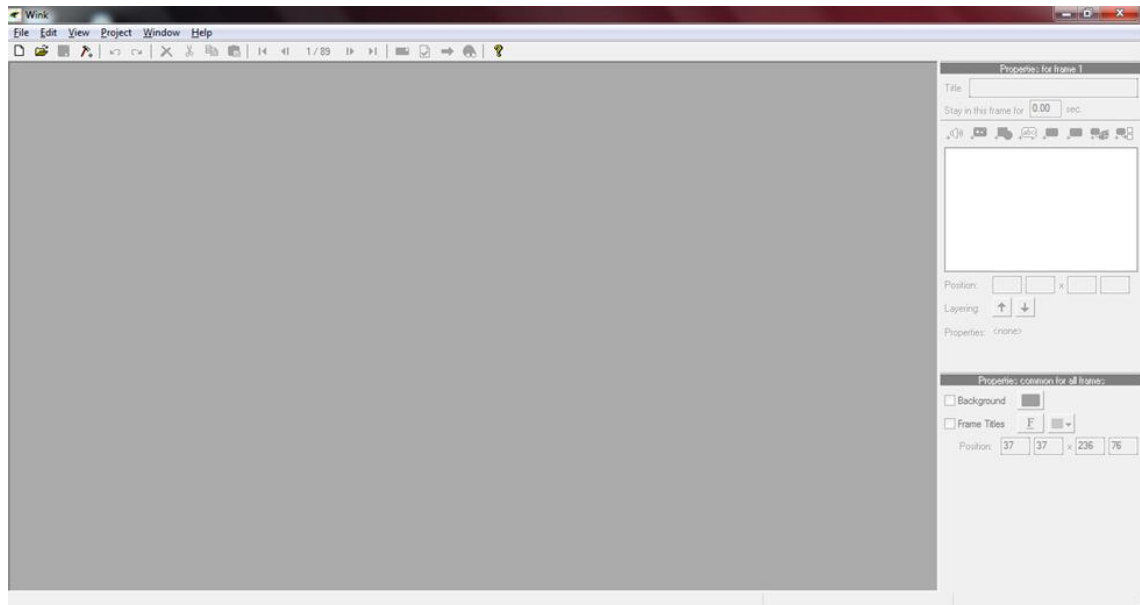
Kuvio 1: Webropol 2.0:n etusivu (Webropol 2012)

5 TYÖN TEKEMINEN

5.1 Yleiskäyttöohjeet

Työn tekemisen alkoi käyttöohjeista yleiskäyttöä varten (Kuvio 1). Tämähän on se osa, joka tulee ensimmäisenä vastaan Webropolia käytettäessä. Osuus vaikutti helpolta. Työnähän tuli vain tehdä kysely, lähettää se ja nauhoittaa kaikki tapahtunut. Tämä ei kuitenkaan onnistunut ihan ensimmäisellä kerralla.

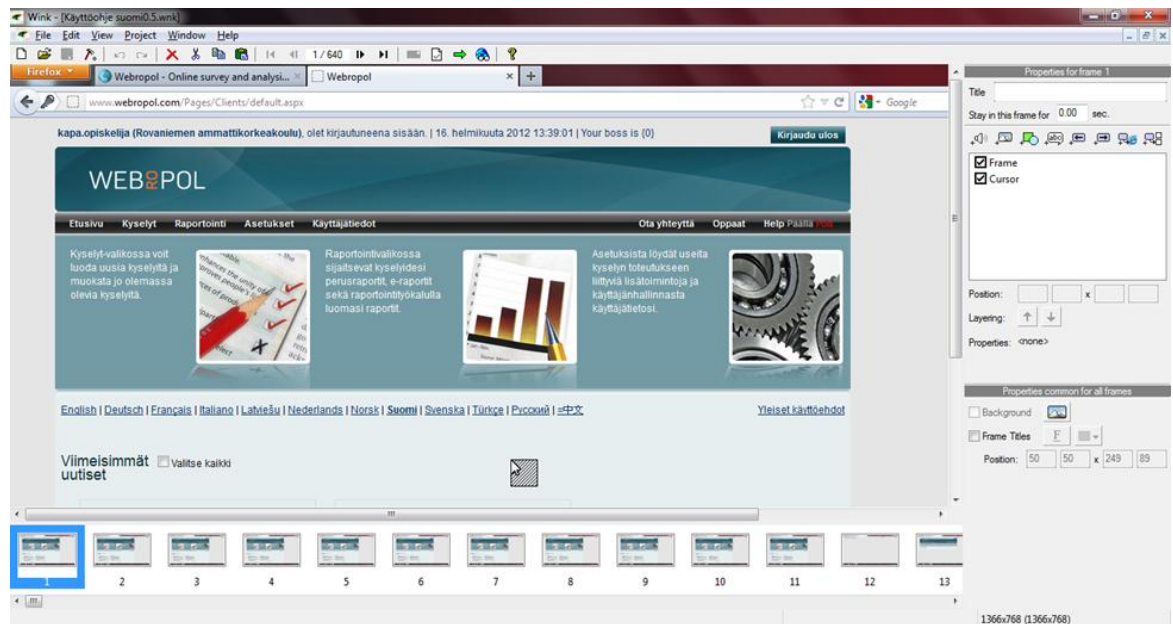
Onnistuneen nauhoituksen tekemiseen meni useampi kerta. Välillä nauhoituksen uusimiseen syynä oli sen aikana tapahtunut kirjoitusvirhe, välillä olin unoh-
tanut poistaa harjoitukseksi tehdyn tai aikaisemman version kyselyn, joka oli tehtävän kyselyn tiellä ja muita samankaltaisia pikkusyitä. Onneksi tässä vaiheessa syyt epäonnistumisiin olivat vain inhimillisiä erehdyksiä. Kaikki Winkiin ja Webropoliiin liittyvät ongelmat oli jo ratkaistu harjoitusten aikana.

Kuvio 2: Winkin aloitusruutu (Wink 2011)

Nauhoituksessa tehtiin vain perusasiat (Kuvio 3). Tein kyselyn ja lisäsin siihen otsikon ja vain kaksi erilaista kysymystä. Ensimmäiseksi kysymykseksi tuli valinta, sillä se on yksinkertaisin kaikista kysymysvaihtoehdoista. Seuraavana listassa oli monivalinta, mutta en valinnut sitä, sillä se oli aivan samannäköinen ja samalla tavalla täytettävä kuin valinta. Ainoana erona oli vain se, että vastaaja

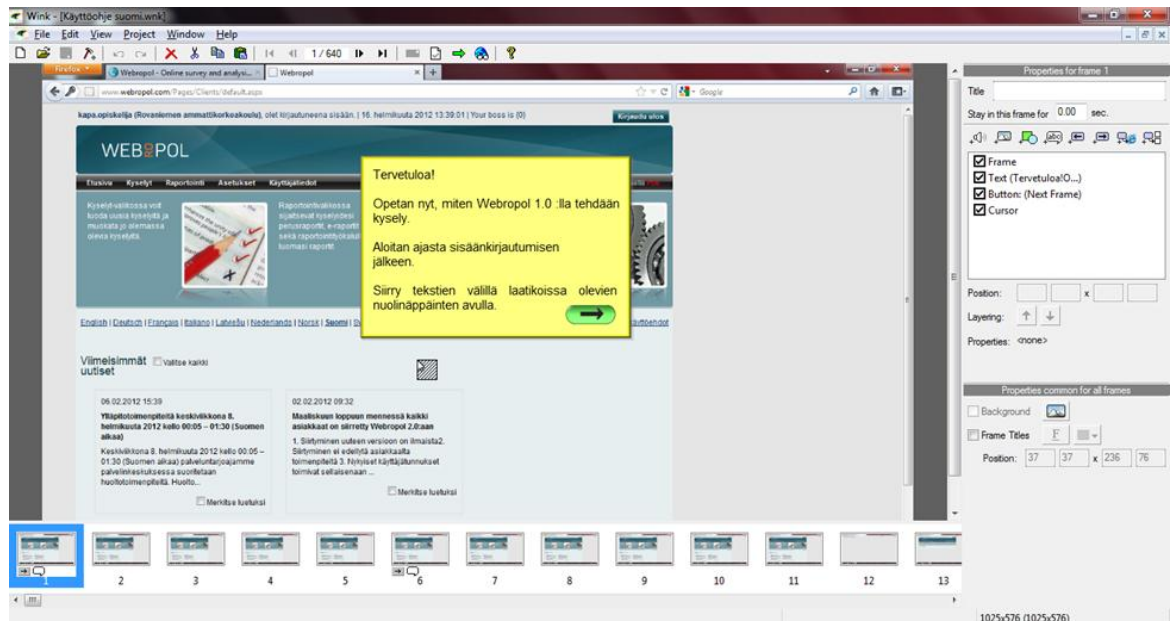
pystyy valitsemaan useamman vaihtoehdon. Toiseksi kysymykseksi tuli siis as-teikko, sillä siinä on hieman eroa tekemiseen, sisältöön ja ulkoasuun. Tämän jälkeen lisäsin oman sähköpostiosoitteeni vastaajien listaan, tein sähköpostivies-tin ja tarvittavat valinnat ja lähetin kutsun kyselyyn. Lopetin nauhoituksen jo tä-hän, sillä en halunnut näyttää sähköpostilaatikkoni sisältöä, varsinkaan kun olin jo näyttänyt esikatselussa millaisena vastaajat näkevät kyselyn ja sähköposti-viesti oli ihan tavallinen.

Kuvio 3: Winkissä näkyvä nauhoitus käyttöohjeista (soveltaen Webropol 2012)

Kun nauhoitus oli tehty, siihen lisättiin Winkillä tekstilaatikoita, joihin kirjoitettiin ohjeet. Olin aikaisemmin yrittänyt eri laatikkovaihtoehtoja, mutta yleisimmin käytetty keltainen laatikko tuntui parhaalta vaihtoehdolta. Nuolellisia laatikoita käytettiin, kun oli jokin kohta, johon haluttiin viitata, kuten tietyn nappulan painaminen. Joka tapauksessa nuolta ei saatu näyttämään oikeaan kohtaan joka tapauksessa esimerkiksi ruudun koon tai huonon viitattavan kohdan vuoksi. Näissä tapauksissa riitti näistä syistä pelkkä oikeaan suuntaan osoittaminen. Pelkkiä nelikulmallisia laatikoita käytettiin, kun osoitukselle ei ollut tarvetta, kuten ensimmäisen ja viimeisen sivun laatikot. Lisäksi tekstilaatikoihin lisättiin nuolet, joiden avulla siirrytään tekstilaatikoiden välillä edelliseen tai seuraavaan.

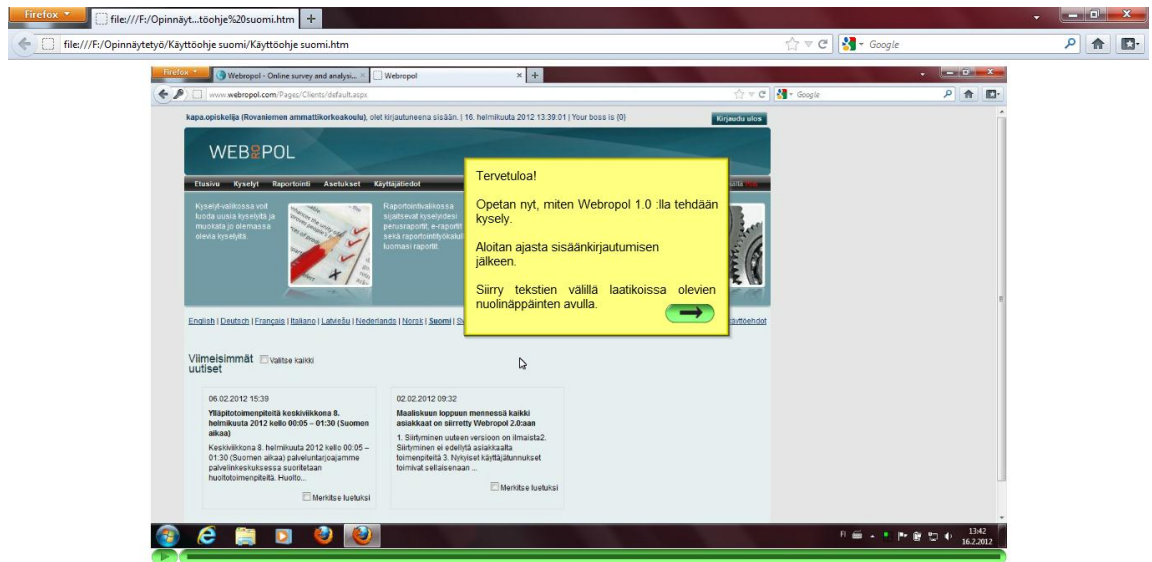
Tässä vaiheessa piti tehdä vielä viimeiset muutokset. Ruutukokoa tuli muuttaa sadasta prosentista 75 prosenttiin, että näytön tapahtumia saataisiin näkymään enemmän. Kun alkuperäistä muokkaamatonta kokoa katsottiin, niin suuri osa tapahtumista jäi ruudun ulkopuolelle. Tällä tavalla kaikki tapahtuva saatiin näkyviin ja katsojat saavat täten paremman kokonais käsityksen asiasta. Lisäksi tuli päättää kuinka nopeasti video näytetään. Nopeutettua videota päädyttiin käyttämään, sillä useat ihmiset eivät välttämättä jaksa katsoa pitkiä ohjeita reaaliajassa. Lisäksi suurin osa tiedoista tulee tekstilaatikoista, joihin video pysähtyy. Jos jotain meni ohi, niin on olemassa mahdollisuus palata aikaisempaan laatuun siinä olevasta nuolesta ja katsoa osuus uudestaan.

Kuvio 4: Muokattu nauhoitus käyttöohjeista Winkissä (soveltaen Webropol 2012)

Kun kaikki oli valmista, lopputuloksen ulkoasu tarkistettiin katsomalla tuloksena oleva video netissä (Kuvio 5). Tällä tavoin työ pystyttiin näkemään sen käyttäjän silmin. Useimmiten tämä oli vain viimeinen tarkistus eikä muutoksille ollut tarvetta. Mainitsin kuitenkin Ongelmat-osassa nauhoituksesta, joka ei ollut ulkoasuun muiden nauhoitusten tasoinen nauhoituksen aikana tapahtuneen kirjoitusvirheen ja sen korjauksen vuoksi. Kun katsoin myöhemmin nauhoitusta, niin se pysäytti nauhoituksen liian pitkäksi aikaa. Kaikki muut nauhoitukset etenivät suлавasti yhtä matkaa, mutta tässä nauhoitus pysähtyi kuin seinään. Korjaus kesti

vain muutaman sekunnin, mutta sai kuitenkin minut tekemään sen nauhoituksen uudestaan. Olen nyt iloinen lopputulokseen, sillä nauhoitukset ovat kaikki yhtä hyvin tehtyjä.

Kuvio 5: Netissä näkyvä lopputulos käyttöohjeista (soveltaen Webropol 2012)

5.2 Raportointi

Tässä vaiheessa toimeksiantajani oli pyytänyt minua lisäämään myös ohjeet raporttien tekemiseen. Tästä syystä kysymysten tekeminen siirtyi myöhemmälle ja aloin tutkimaan miten raportit oikeastaan tehdään Webropolilla. Raporttien lähteenä käytettiin käyttöohjeissa tehtyä kyselyä. Sitä testatessa siihen myös vastattiin ja saatiin siten raportoitavia vastauksia.

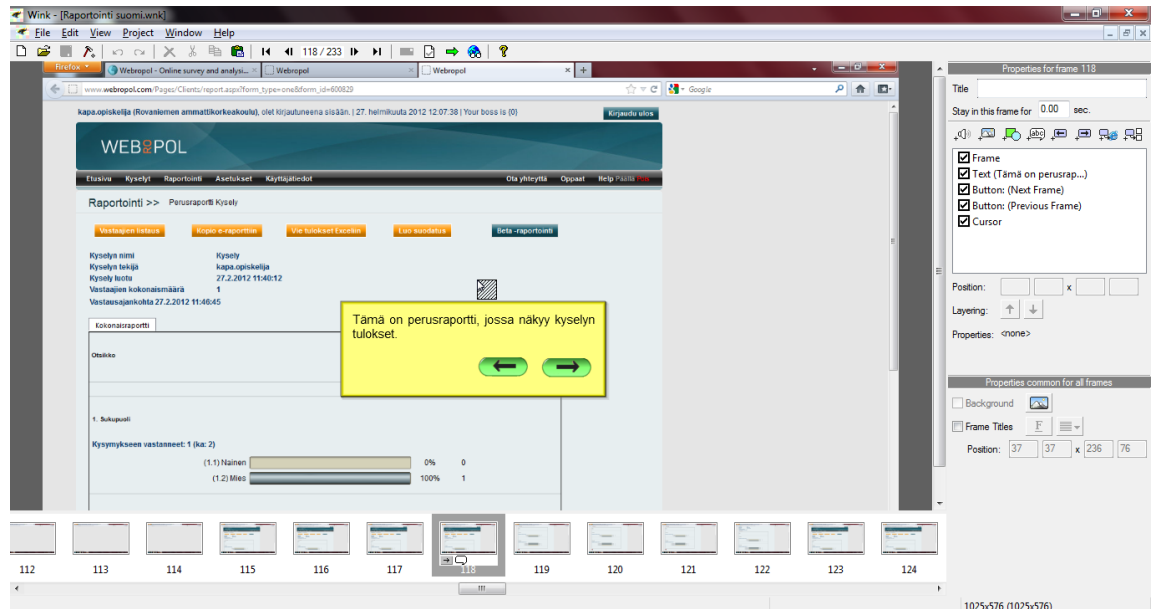
Yksinkertaisin raportin saaminen oli vain yhden näppäimen takana. Perusraportti antaa ruudulle raportin perustiedot, josta ne voi saada kopioida kohta kohdalta Excelliin. Tämä tosin sopii vain pienimuotoisille kyselyille, kuten minkä minä tein. Useamman kysymyksen ja vaihtoehdon kysely kävisi tällä tavalla työlääksi, joten tuli etsiä toinenkin vaihtoehto, joka sopisi pidemmille kyselyille.

Onneksi Webropol antaa myös tilata vastaukset valmiina Excel-muodossa. Aluksi minua hieman vierastutti sähköpostin lisääminen raportin tekoon, sillä tuloksena oleva Excel-tiedosto lähetettäisiin sähköpostitse. Tämä on kuitenkin helpompi vaihtoehto suurempien kyselyiden raporttien tekoon. Kun ensi kertaa kokeilin raportin tilausta, ihmettelin teinkö jotain väärin, sillä tiedostoa ei näkynyt sähköpostissa, kun etsin sitä sieltä. Se tuli sinne kuitenkin jonkin ajan kuluttua, kun katsoin uudestaan. Kai raportin tekemiseen toisessa muodossa mennee jonkin aikaa, vaikka perusraportti tuleekin lähes hetkessä. Tästä syystä nauhoitus jätettiin siihen kohtaan, kun tiedosto oli tilattu. Katselijat joutuisivat muuten tuijottamaan samaa ruutua muutaman minuutin vain, jotta tiedoston saapuminen sähköpostiin tulisi nauhoitettua. Lisäksi saatu raportti oli pienimuotoinen, joten lopputuloskaan ei ollut kovin mielenkiintoinen.

Nauhoituksen muokkaus Winkillä tapahtui samoilla tavoilla kuten käyttöohjeiden tapauksessa (Kuvio 6). Tehtyjen videoiden oli hyvä olla samannäköisiä, jotta ne olisivat selvästi samaa sarjaa. Lisäksi en halunnut muuttaa toimivaa käytäntöä.

Raportin saaminen mainittiin kummallakin tavalla kahdella eri toiminnolla. Perusraportti tulee esille sille mainitusta painikkeesta kyselyn etusivulle alhaalla ja

Excel-raportin tilaus on suoraan sen alapuolella. Lisäksi kyselyn auettua ylhäällä on toinenkin painike, josta pääsee perusraporttiin. Perusraportin sivulla on toinen painike Excel- raportin tilaamiseen. Näytin nauhoituksessa kaksi ensimmäistä painiketta ja tein tilauksen toisten painikkeiden kautta.

Kuvio 6: Muokattu nauhoitus raportoinnista Winkissä (soveltaen Webropol 2012)

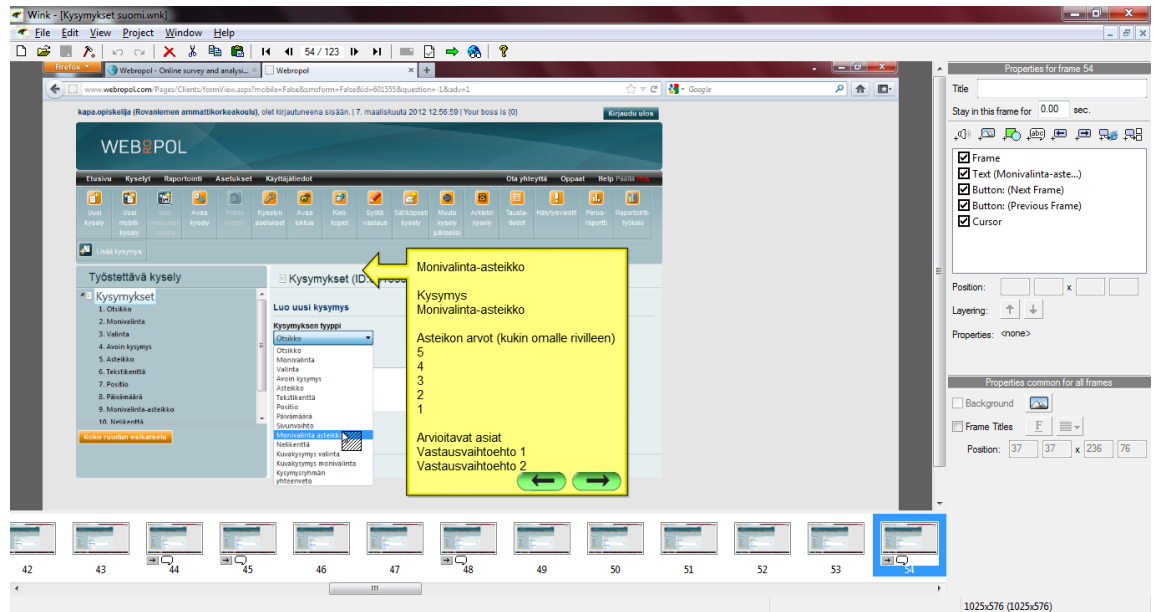
5.3 Kysymykset

Tämän jälkeen päästiin lopultakin tekemään eri kysymysten tekemisen nauhoitusta. Alkuperäinen suunnitelma oli näyttää nauhoituksessa, miten eri kysymykset oikeastaan tehdään kyselyyn, mutta kun tätä kokeiltiin sitä etukäteen, niin huomattiin taas uuden ongelma. Vaikka tiedettiin mitä tehdä ja kaikki tekstit kysymyksiin ja vastauksiin olivat jo valmiina paperilla edessä, niin työhön meni silti huomattavasti yli puoli tuntia. Aikaisemmin tehnyt edes harjoituksissa ei ollut näin pitkää nauhoitusta, joten sen onnistuminen käytännössä ei ollut varmaa. Harjoitusten aikanahan oli ongelmia kesken kaiken loppuvien nauhoitusten kanssa. Lisäksi ei ollut varmaa jaksaisivatko katsojat katsoa näin pitkää videota, vaikka se olisikin nopeutettu.

Näistä syistä päätettiin tehdä nauhoitus toisella tavalla. Harjoitukseksi tehtyä kyselyä käytettiin pohjana ja Winkin tekstilaatikoihin lisättiin tekstit vastauksista ja vastausvaihtoehdoista. Nämä tekstit olivat samassa muodossa, mitä käytettiin jo alkuperäisessä kyselyssä. Tekstilaatikoiden sisältö tuli esille samassa järjestyksessä, kuin kysymysten täyttämässä tulleet kohdat. Aluksi kysymyksen otsikko näytettiin, sitten seuraava rivi näytti vastauksen ja kun kysymys oli tehty, niin sen ja seuraavan kysymyksen väliin jätettiin rivi. Tällä tavalla käytiin läpi kaikki kysymykset yksi kerrallaan. Kun jokaisen kysymys oli käyty läpi, johon oli osattu vastata, esikatselussa näytettiin kysely sellaisena, mitä vastaanottajat sen näkevät. Tämä antoi hyvän kokonaiskäsityksen kysymysten teosta. Välistä jätettiin vain sivunvaihto ja kysymysryhmiin liittyvät valinnat, sillä sivunvaihtoon ei sisältynyt muuta tekoa kuin sen valitseminen ja jostain syystä kysymysryhmiä ei saatu tehtyä.

Winkin käyttö oli samanlaista kuten aikaisemmin. Videon muokkaus tapahtui aivan samoilla asetuksilla ja tavoilla kuten aikaisemmin (Kuvio 7). Ainoastaan teksti-laatikoiden paikat ja sisältö vaihtuivat. Tämä tosin taisi olla ainoa nauhoitus, jossa tarvittiin kaksi tekstilaatikkoa samalle ruudulle. Näin tehtiin, siksi että kaikki teksti ei olisi mahtunut yhteen laatikkoon, sillä jotkin kysymykset olivat

pidempiä ja halusin silti niiden vastausten näyttävän samalta kuin aikaisemmatkin.

Kuvio 7: Muokattu nauhoitus kysymyksistä Winkissä (soveltaen Webropol 2012)

5.4 Kääntäminen

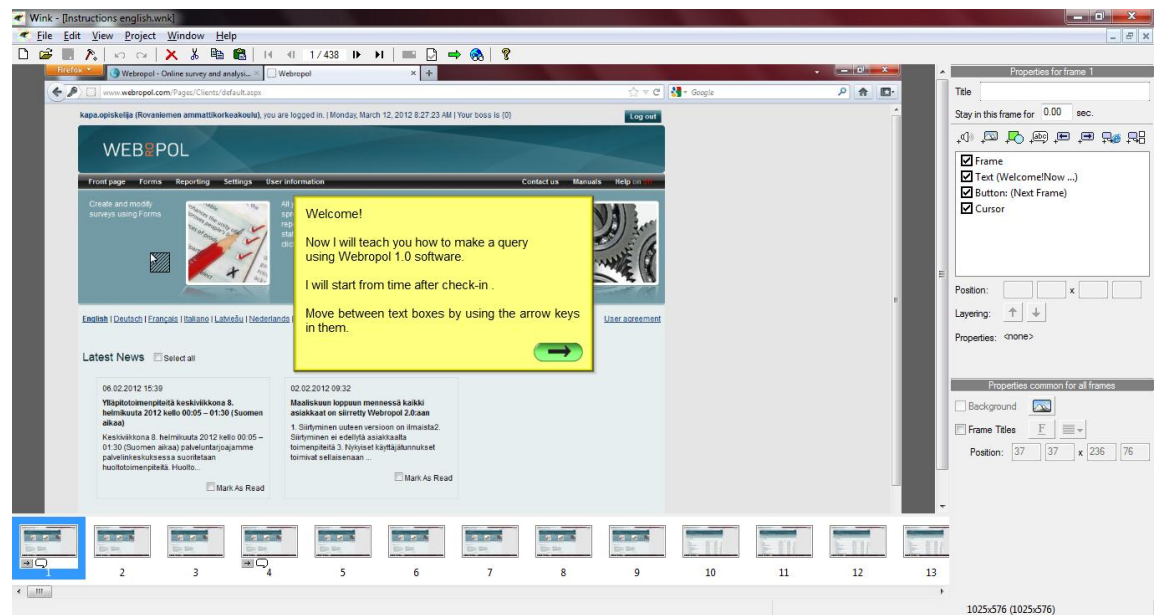
Seuraavaksi kerron kaikkien aikaisempien töiden englanninkielisistä käännöksistä. Olin sopinut toimeksiantajani kanssa, että käytän näissä Webropolin englanninkielistä versiota, jotta nauhoitukset olisivat sopivampia käyttäjiin nähden. Tämä tarkoitti siis sitä, että jouduin tekemään taas uudet nauhoitukset. Käännökset tehtiin heti seuraavana suomenkielisen version jälkeen, jotta asian sisältö olisi paremmin muistissa.

Kääntäminen oli osin vaikeaa. Suuri osa tiedoista tuli englanninkielisistä sivuista, sillä painikkeet ja listavaihtoehdot olivat jo valmiiksi englanniksi. Vastausvaihtoehdot olivat aluksi se vaikein osa. Esimerkkinä sanalle ”vaihtoehto” viisi erilaista käännöstä ja se oli vain yksi ainoa sana. Onneksi satuin eräänä päivänä Webropolin ohjesivuille, josta löytyi englanninkielisen käyttöopas (Webropol 2012). Aikaisemmat etsinnät löysivät vain suomenkielisen version. Tämä auttoi huomattavasti, sillä tällöin pystyttiin käyttämään Webropolille itselleen sopivia käännöksiä.

Kääntäminen ei tapahtunut aivan sanasta sanaan. Se oli kuitenkin ensisijainen tavoite, joten kaikki tehtiin mahdollisen samanlaisesti suomenkieliseen versioon nähden. Suurimmat erot tulivat kuitenkin kysymyksissä. Siinä jätettiin pois myös ajan lisäämisen ja sen sijaan vain neuvottiin tekstilaatikossa miten sen saa kyseeseen. Lisäksi viimeisissä kysymyksissä käytettiin eri vastauksia, sillä en ollut varma toimisivatko käännökset yhtä hyvin kuin lopussa käyttämäni. Suomenkielisessä käytettiin enimmäkseen tekstejä, jotka kertovat mitä tekstiä valittuun kohtaan tulee, englanninkielisessä päädyttiin taas usein käyttämään esimerkkiä. Parhailta tuntuvat vaihtoehdot valittiin siis vastausvaihtoehdoiksi.

Kuten aikaisemmissakin tapauksissa Winkin käyttö tapahtui täsmälleen samalla lailla. Kielen muutoksella suomesta englanniksi ei ollut mitään vaikutusta Winkin käyttämiseen. Wink oli alkujaankin englanninkielinen, mutta työn lukijat eivät tule huomaamaan mitään eroa suomenkielisten ja englanninkielisten töiden välillä Winkin osalta (Kuvio 8).

Tarkkasilmäisimmät saattavat huomata pienen eron englanninkielisen kyselyn ja raportoinnin välillä. Kuten jo aikaisemmin mainittiin parikin kertaa, jouduin tekemään englanninkielisen kyselyn uudestaan kirjoitusvirheen vuoksi. Tehdessäni sitä uudestaan, olin löytänyt Webropolin englanninkielisestä käyttöoppaasta toivomampia käännöksiä, joten käytin niitä aiemmin käyttämäni omien käännosten sijasta. Raportointi toimi, joten sen vanha versio säilyi, vaikka se käyttikin vanhoja käännöksiä. Tämä onnistui, sillä vanhat käännökset näkyvät vain vilaukselta.

Kuvio 8: Muokattu nauhoitus käyttöohjeiden englanninkielisestä versiosta (soveltaen Webropol 1012)

6 VIIMEISTELY

Työni lopussa minun tuli vielä viimeistellä työni. Kävin työni vielä kerran läpi kohta kohdalta ja tarkistin ne kirjoitusvirheiden, samankaltaisuuden, toimivuuden ja muiden asioiden osalta. Jos jotain löytyi, niin korjasin asian niin hyvin kuin osasin.

Jo muutamaan kertaan mainitsemani esimerkkinä olin saanut kaikki nauhoitukset jo valmiiksi, mutta englanninkielisessä yleiskäyttöohjeissa olin tehnyt näppäinvirheen ja olin korjannut sen nauhoituksessa. Aluksi se ei näyttänyt huomattavalta, joten annoin sen olla. Nyt kuitenkin kaiken muun ollessa valmis tämä pieni virhe näytti aikaisempaa rumemmalta muuhun valmiiseen sisältöön verrattuna, joten tein nauhoituksen uudestaan. Onneksi sain siirrettyä tekstilaatikat vanhasta versiosta uuteen, joten nauhoituksen jälkeinen muokkaus oli alkuperäistä huomattavasti lyhyempi. Siirto koski kuitenkin vain laatikkoa ja sen tekstiä, eikä laatikon kokoa, muotoa, kohderuudun sijaintia tai laatikoiden sisällä olevia siirtymisnuolia. Nämä minun tuli kuitenkin tehdä uudestaan. Korjaus tapahtui suunnilleen puolessa siitä ajasta, mitä meni sen alkuperäiseen tekemiseen. Mainitsin tämän vielä kerran siksi, että tämä korjaus tapahtui juuri viimeistelyn aikana.

Kun kaikki tuli valmiiksi, sovin toimeksiantajan kanssa tapaamisen paikan päällä, jotta voisin antaa työni tulokset. En näet ollut varma kaiken tämän lähettämistä sähköpostitse. Yhdessä vaiheessa minä olin tosiaan yrittänyt lähettää tuotosta sähköpostitse. Jostain syystä zipatun version liittäminen ei onnistunut, vaan tietokone jumittui aina liittämisen aikana. Jouduin joka kerta sammuttamaan koneen ja yrittämään uudestaan. Olin yrittänyt liittää alkuperäistä ja zipattua versiota, vaihtanut latauspaikkaa nettitikusta kansioon ja työpöytään, mutta liittämisen sähköpostiin ei vain onnistunut. Näistä syistä työn luovuttaminen levyltä paikan päällä oli lähes ainoa jäljellä oleva vaihtoehto. Lisäksi paikan päällä pystyisin puhumaan tarvittavista asioista.

Olin lisäksi varannut aikaa mahdollisten korjausten tekoa varten tapaamisen jälkeen. Onneksi sitä ei tarvittu, sillä työni lopputulos näytti miellyttävän toimeksiantajaani. Hän kehui useita asioita työssäni, jotka hänkin huomasi toimiviksi. Kerroin vielä pitäväni työni vielä jonkin aikaa siltä varalta, että jotain minulta huomaamatonta vielä löytyisikin, jotta korjaukset olisivat vielä mahdollisia.

7 POHDINTA

Minulle tämä opinnäytetyö oli opettava kokemus, sillä opin käyttämään sekä Winkiä että Webropolia. En ollut käyttänyt kumpaakaan ennen opinnäytetyöhön ryhtymistä. Kehitin siis opinnäytteen aikana taitojani mitään tietämättömästä aloittelijasta käyttäjäksi ja pystyn mahdollisesti siirtämään oppimiani taitoja eteenpäin muillekin opinnäytettäni käyttäville opiskelijoille.

Tekemäni nauhoitukset olivat minun ja toimeksiantajani mielestä hyviä visuaalisuuden ja toimivuuden osalta. Niidenhän tulee kertoa katsojilleen tarvittavat tiedot helposti ja ymmärrettävästi. Olin ennen viimeistä versiota yrittänyt erilaisia visuaalisuuden ja toimivuuden tapoja ja päättänyt käyttämäni parhaiksi käyttöta-voiksi.

Olin itse testannut ohjeiden toimivuuden jo ennen nauhoitusta, joten tiedän niiden toimivan käytännössä. Yritin tehdä ohjeista helposti ymmärrettävät, sillä olin itsekin nykyisissä ohjeissa parissa kohdassa hieman ymmälläni. Yritin näistä syistä tehdä ohjeen juuri näissä kohdissa tavalla, joka olisi mahdollisesti helpompaa ymmärtää. Käyttämällä tekstiä, joka kertoo, mitä tiettyihin kohtiin tulisi liittää, tein ohjeista sellaiset, että käyttäjän tarvitsee vain liittää omat tekstinsä oikeisiin kohtiin. Tämä oli minustakin toimiva tapa. Muissa tapauksissa käytin esimerkkejä, jotka tulee vain korvata omilla tiedoilla tai teksteillä.

LÄHTEET

Kumar, S. 2010. Wink-Download 2010. Osoitteessa:

<http://www.debugmode.com/wink/download.htm> 24.10.2011

RAMK 2011. Webropol ohje 2011. Osoitteessa:

http://ka.ramk.fi/rm/webropol/Webropol_ohje_2011.ppt 5.3.2012

Wang, S. 2010. Webropol Survey_WANG.avi 2010. Osoitteessa:

<http://www.youtube.com/watch?v=dPpHqFGAuuQ> 24.10.2011

Webropol 2012. Webropol käyttöopas 2012. Osoitteessa:

http://www.webropol.com/materiaalit/Webropol_opas_suomi.pdf
2.2.2012

Webropol 2009. Webropol manual November 2009. Osoitteessa:

http://www.webropol.com/materiaalit/manual_new_en.pdf 9.3.2012

Webropol 2012. Webropol – Online survey and analysis software 2012.

Osoitteessa: <http://w3.webropol.com/> 9.1.2012

Wink tutorial 2007. Osoitteessa: <http://freekje.home.xs4all.nl/Wink/index.html>

24.10.2011